

Қазақстан Республикасындағы жоғары білім беру ұйымдарында магистранттар арасындағы зерттеу сайысын ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық

ҒЗЖ конкурсы келесі мақсаттарға бағытталған:

- Қазақстан ЖОО білім алушылары арасында білім беру бағдарламалары топтары аясында кәсіби байланыстар мен серіктестікті дамытуға ынталандыру;
- адами ресурстарға деген жаңа сапалы көзқарасты қалыптастыру және оң үрдістерді дамыту;
- қатысушылардың кәсіби өзіндік санасын қалыптастыруға, өзін-өзі анықтауға, өзін-өзі жүзеге асыруға және өзін-өзі бекітуге ынталандыру;
- ғылыми зерттеулер жүргізу барысында теория мен практиканың арасындағы алшақтықты азайту, инновацияларды іске асыру, ресурстарды ұтымды пайдалану, сондай-ақ микро және макро деңгейлерде қолданбалы мәселелерді шешу.

1. ҒЗЖ республикалық байқауына қатысушылар

1.1. ҒЗЖ байқауына Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындарының магистранттары қатыса алады.

1.2. Жоғары оқу орны ішіндегі ҒЗЖ байқауының қорытындысы бойынша бірінші орын алған магистранттар ҒЗЖ республикалық байқауына қатысу үшін базалық жоғары оқу орындарына жіберіледі.

1.3. Ішкі университеттік ҒЗЖ байқауында бірінші орын алған магистранттарды байқауға ұсыну құқығы олардың оқитын жоғары оқу орнының ректорына беріледі.

2. Ұлттық зерттеу сайысын ұйымдастыру және өткізу тәртібі

2.1. Ғылыми-зерттеу жұмыстары (ҒЗЖ) байқауы жылына бір рет өткізіледі. Жалпы әдістемелік, ұйымдастырушылық және ақпараттық қамтамасыз ету ҒЗЖ республикалық байқауын өткізу жөніндегі Ұйымдастыру комитеті (бұдан әрі – Ұйымдастыру комитеті) арқылы жүзеге асырылады, оның құрамы Менеджмент мектебі мен Университеттің Академиялық кеңесі тарапынан айқындалып, бекітіледі. Ұйымдастыру комитеті ҒЗЖ байқауын өткізу барысында туындайтын даулы жағдайларды қарайды және байқау аяқталғаннан кейін Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігіне (бұдан әрі – Министрлік) есеп ұсынады.

ҒЗЖ республикалық байқауы үш кезеңде өткізіледі:

- 1) I кезең – университет ішіндегі;
- 2) II кезең – базалық жоғары оқу орындарында;
- 3) III кезең (қорытынды) – республикалық.

Байқаудың жұмыс тілдері – қазақ, орыс және ағылшын.

ҒЗЖ байқауының I кезеңінің нәтижелері бойынша қадағалаушы проректордың бұйрығымен бекітілген университеттің байқау комиссиясы конкурс негізінде университет магистранттарының үздік ғылыми-зерттеу жұмыстарын іріктеп, II кезеңге қатысу үшін базалық жоғары оқу орындарына жібереді.

2.2. Магистранттардың ғылыми жұмыстарын байқаудың II кезеңіне ұсыну кезінде жоғары оқу орны конкурс бөлімдеріне сәйкес базалық жоғары оқу орнына электрондық түрде және PDF форматында («ҒЗЖ республикалық байқауына» деген белгімен) келесі құжаттарды жолдайды:

- 1) ғылыми жұмыс;
- 2) ғылыми жұмыс аннотациясы;
- 3) орындалған жұмыстың дербестік деңгейі туралы ғылыми жетекшінің пікірі (еркін нысанда)

- 4) автор (авторлар) және ғылыми жетекші туралы мәліметтер;
- 5) ректор (проректор) қол қойған университет ішіндегі байқаудың бірінші кезеңінің нәтижелері мен жұмысты байқауға ұсыну туралы хат, ол хат хаттамада тіркеледі.

2.3. Жұмыстың авторы (авторлары) және ғылыми жетекшісі (жетекшілері) туралы мәліметтер жеке ұсынылады. Егер жұмыс авторлық ұжыммен орындалған жағдайда, авторлар тізімі олардың жеке үлесіне сәйкес ұсынылады.

2.4. Осы Ережелердің талаптары бұзыла отырып ұсынылған жұмыстарды базалық жоғары оқу орнының байқау комиссиясы конкурсқа қатысудан бас тартуға құқылы (себептерін міндетті түрде көрсете отырып).

2.5. Магистранттардың байқауға ұсынылған зерттеу жұмыстары қайтарылмайды.

2.6. ҒЗЖ республикалық байқауының II кезеңі екі турдан тұрады:

1) бірінші тур (сырттай) – ғылыми жұмыстарды антиплагиат жүйесі арқылы тексеру. Магистранттардың ғылыми жұмыстары II турға тек антиплагиат тексеру нәтижелері бойынша жіберіледі.

ҒЗЖ республикалық байқауының II кезеңіне қатысушылар плагиатты анықтау және оның алдын алу мақсатында жұмысты түпкілікті редакцияда электрондық түрде ұсынуы тиіс. Егер жұмыс «Антиплагиат-Қазақстан.ВУЗ» бағдарламасы бойынша плагиатты тексеру ережелерінде белгіленген талаптарға сәйкес келмесе, қатысушылар II турға жіберілмейді.

Ұсынылған ғылыми жұмыстың мәтіндік бірегейлігі «Антиплагиат-Қазақстан.ВУЗ» жүйесінің параметрлеріне сәйкес болуы тиіс. Бірегейліктің ең төменгі шегі – 70%.

2) екінші тур (сырттай) – конкурс комиссиясы (қазылар алқасы) отырысы, онда магистранттардың ғылыми-зерттеу жұмыстары талқыланып, қорытынды шешімдер мен номинациялар айқындалады.

2.7. ҒЗЖ республикалық байқауының II кезеңін өткізу жөніндегі Ұйымдастыру комитеті II кезеңдегі барлық номинациялар бойынша жеңімпаздарды іріктеу критерийлерінің бірізділігін қамтамасыз етеді.

2.8. Магистранттарға ҒЗЖ байқауына қатысу және конкурс өтінімін қабылдау келесі жағдайларда бас тартылуы мүмкін:

- конкурс өтінімі мен ғылыми жұмыстың уақтылы ұсынылмауы;
- жұмыстың мазмұны мен рәсімделуіне қойылатын талаптарға сәйкес келмеуі.

3. ҒЗЖ республикалық байқауының II кезеңінің байқау комиссиясы

3.1. ҒЗЖ байқауының қорытынды туры жеңімпаздарын барынша объективті іріктеу мақсатында II кезеңнің байқау комиссиясы құрылады және оның төрағасы сайланып, университеттің байқау комиссиясы тарапынан бекітіледі.

3.2. ҒЗЖ республикалық байқауының II кезеңінің байқау комиссиясы мектептің профессорлық-оқытушылық құрамынан (ПОҚ) және бизнес-құрылым өкілдерінен құралады.

3.3. Базалық жоғары оқу орнының байқау комиссиясы жеңімпаздарды марапаттауға келесі тәртіп бойынша ұсынуға құқылы:

- I орын – Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің I дәрежелі дипломы (бір жұмыстан аспайды);
- II орын – Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің II дәрежелі дипломы (екі жұмыстан аспайды);
- III орын – Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің III дәрежелі дипломы (үш жұмыстан аспайды).

3.4. Базалық жоғары оқу орнының байқау комиссиясы отырысқа комиссия құрамының кемінде үштен екісі қатысқан жағдайда, ашық дауыс беру арқылы көпшілік дауыспен шешім қабылдайды. Дауыстар тең болған жағдайда комиссия төрағасының дауысы шешуші болып табылады.

3.5. Магистранттардың үздік ғылыми жұмыстарын байқаудың III кезеңіне ұсыну кезінде базалық жоғары оқу орны ағымдағы жылдың 30 мамырына дейін Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігіне комиссия хаттамасымен

рәсімделген және барлық мүшелері қол қойған материалдарды жолдайды.

Хаттамамен бірге базалық жоғары оқу орнының байқау комиссиясы Министрлікке келесі материалдарды ұсынады:

- 1) байқау нәтижелері бойынша толық деректер базасы жазылған электрондық тасымалдағыш (диск);
- 2) марапаттауға ұсынылған базалық жоғары оқу орны магистранттарының жұмыстарына қатысты сыртқы ұйымдардың пікірлері;
- 3) ғылыми бөлім бойынша байқау жұмыстарының мазмұны мен тақырыптарына арналған қысқаша аналитикалық есеп;
- 4) байқау комиссиясының хаттамасы.

3.6. ҒЗЖ республикалық байқауының II кезеңінің қорытынды турын өткізу кезінде байқау комиссиясының функциялары тек қатысушылардың ғылыми-зерттеу жұмыстарын бағалаумен және олар бойынша шешім қабылдаумен шектеледі. Байқау аяқталғаннан кейін байқау комиссиясының мүшелері жеке немесе ұжымдық түрде ҒЗЖ II кезеңі аясында өткізілетін бағалау рәсімін және іс-шаралар кешенін жетілдіру бойынша Ұйымдастыру комитетіне ұсыныстар енгізе алады.

3.7. Конкурс комиссиясының шешімдері түпкілікті болып табылады және қайта қарауға (апелляцияға) жатпайды.

4. ҒЗЖ республикалық байқауының II кезеңінің жеңімпаздары

4.1. Байқау қорытындысы бойынша жалпы балл саны ең жоғары болған жұмыс жеңімпаз болып танылады. ҒЗЖ республикалық байқауының II кезеңінің қорытындысын шығару барысында байқау комиссиясы жеңімпаздарды анықтайды.

4.2. ҒЗЖ республикалық байқауының II кезеңінің қорытындысын шығару, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді марапаттау ҒЗЖ жөніндегі Ұйымдастыру комитеті тарапынан II кезең байқау комиссиясының ұсынысы негізінде жүзеге асырылады.

4.3. Жеңімпаздар (I, II және III орын алғандар) Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің I, II және III дәрежелі дипломдарымен марапатталады.

5. Құжаттарды тапсыру тәртібі

Байқауға қатысушыларды тіркеу үшін келесі құжаттар талап етіледі:

- 1) базалық жоғары оқу орнындағы кафедра/мектеп отырысының ҒЗЖ байқауының I кезеңі қорытындысы және жұмысты конкурсқа ұсыну туралы хаттамасы;
- 2) ғылыми жұмыс аннотациясы;
- 3) орындалған жұмыстың дербестік деңгейі туралы ғылыми жетекшінің пікірі (еркін нысанда);
- 4) автор (авторлар) және ғылыми жетекші туралы мәліметтер;
- 5) магистранттың жеке куәлігінің көшірмесі.

Университетшілік іріктеудің бірінші кезеңінен өткен ғылыми-зерттеу жұмыстары Республикалық ҒЗЖ жыл сайынғы байқауына қатысу үшін 2026 жылғы 18 мамырға дейін қағаз және электрондық форматта «Республикалық ҒЗЖ байқауына» деген белгімен келесі мекенжайға ұсынылады: 050060, Алматы қ., Розыбакиев көшесі, 227, 226-кабинет.

Басқа қалалардан қатысушылар құжаттарды пошталық жөнелту арқылы алдын ала жолдайды, жеткізу мерзімдерін ескере отырып, олардың Ұйымдастыру комитетіне белгіленген мерзімнен кешіктірілмей түсуін қамтамасыз етеді.

* Белгіленген талаптарға сәйкес рәсімделмеген ғылыми жұмыстар қарауға қабылданбайды.

ХАТТАМА

_____ базалық жоғары оқу орнындағы Ғылыми-зерттеу жұмыстары (ҒЗЖ) нәтижелері бойынша байқау комиссиясының отырысы

ҒЗЖ байқауының _____ бағыты бойынша байқау комиссиясы жоғары оқу орны ректорының _____ жылғы № _____ бұйрығымен _____ адамнан тұратын құрамда бекітілген.

Комиссия отырысына _____ адам қатысты.

ҒЗЖ байқауына _____ жылғы _____ бағыт бойынша _____ магистранттың ғылыми жұмысы, _____ ғылыми жетекші қатысуымен ұсынылды.

Магистранттардың ғылыми жұмыстарын қарастыра отырып, байқау комиссиясы келесілерді марапаттауға ұсыну туралы шешім қабылдады:

1. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің I дәрежелі дипломымен – _____
2. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің II дәрежелі дипломымен – _____
3. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің III дәрежелі дипломымен – _____

Бұдан әрі автор (авторлар), жоғары оқу орны және ғылыми жетекші көрсетілген жұмыстар тізімі беріледі.

Байқау комиссиясының төрағасы _____

Комиссия мүшелері _____

Байқау комиссиясының хатшысы _____

Ғылыми жұмыс аннотациясы

1. Атауы
2. Ғылыми-техникалық ақпараттың мемлекеттік рубрикаторы
3. ЖОО атауы
4. Жұмыстың аяқталған жылы
5. Жұмыс көлемі:
6. Қосымшалар саны:
7. Иллюстрациялар саны (суреттер):
8. Кестелер саны:
9. Әдебиет көздерінің саны:

Жұмыстың сипаттамасы:

1. Ғылыми жұмыстың мақсаты мен міндеттері
2. Жүргізілген зерттеу әдістері
3. Ғылыми зерттеудің негізгі нәтижелері (ғылыми, практикалық)
4. Ғылыми нәтижелерді пайдалану туралы құжаттардың болуы (иә/жоқ)

Авторлардың қолтаңбалары

* Аннотация көлемі 200–300 сөз

МӘЛІМЕТТЕР

Ғылыми-зерттеу жұмыстарының республикалық байқауының II кезеңіне ұсынылған жұмыс авторлары мен ғылыми жетекшісі туралы

1. Тегі
2. Аты
3. Әкесінің аты
4. Курсы
5. Үй мекенжайы

Қадағалаушы проректор _____

Ғылыми жетекші _____

Жұмыс авторлары _____

Ғылыми жұмыстың мазмұны мен рәсімделуіне қойылатын талаптар

Ғылыми жұмыста келесі бөлімдер көрсетілуі тиіс:

1. титулдық бет;
2. мазмұны;
3. кіріспе;
4. негізгі бөлім (зерттеу тақырыбы бойынша әдебиеттерге шолу, зерттеуді жүргізу әдістемесі, нәтижелерді талдау, ғылыми жұмыстың практикалық маңыздылығы қамтылады);
5. қорытынды;
6. пайдаланылған әдебиеттер тізімі;
7. қосымша.

БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

Ғылыми-зерттеу жұмыстарының республикалық байқауының II кезеңіне қатысуға жіберілген ғылыми жұмыстар келесі критерийлер бойынша бағаланады:

1. ғылыми жұмыстың мазмұнының тақырыпқа және мамандық бағытына сәйкестігі;
2. ғылыми жұмыстың өзектілігі: мәселенің мазмұнды және нақты қойылуы;
3. зерттеудің теориялық-әдіснамалық негізі мен қолданылған зерттеу әдістерінің сауатты сипатталуы;
4. ғылыми баяндау стилі, материалдың логикалық және дәйекті берілуі;
5. ғылыми жұмыстағы идеялардың бірегейлігі;
6. практикалық маңыздылығы және практикада енгізу перспективалылығы.

Ғылыми жұмысты баспа түрінде рәсімдеуге қойылатын талаптар:

1. Ғылыми жұмыс компьютерде басып шығарылуы тиіс.
2. Шрифт өлшемі – 12, Arial; жоларалық интервал – 1,15.
3. Жиіліктер: сол жағы – 3 см, оң жағы – 1 см, жоғарғы және төменгі жағы – 2 см. Абзац шегінісі – 1,25 см.
4. Жұмыс көлемі қосымшаларды есептемегенде 15 беттен кем және 30 беттен аспауы тиіс.

Ғылыми жұмысты орындау кезінде кескіннің біркелкі тығыздығы, контрастылығы және анықтығы сақталуы қажет. Жұмыста айқын, бұлдыр емес сызықтар, әріптер, сандар және белгілер болуы тиіс.

Ғылыми жұмыстың құрылымдық элементтерінің атаулары: «МАЗМҰНЫ», «КІРІСПЕ», «ҚОРЫТЫНДЫ», «ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ», «ҚОСЫМШАЛАР», сондай-ақ негізгі мәтін бөлімдерінің атаулары бас әріптермен, қалың қаріппен, абзац шегінісінен бастап, соңында нүкте қойылмай жазылуы тиіс.

Параграфтардың тақырыптары абзац шегінісінен басталып, нөмірленуінен (1.1) бастап бас әріптермен, қалың қаріппен, соңында нүкте қойылмай жазылады.

Бөлімдер мен параграфтар атаулары мен мәтін арасындағы қашықтық – 1 интервал.

Кіріспе, ғылыми жұмыстың негізгі бөлімдерінің тараулары, қорытынды, пайдаланылған әдебиеттер тізімі және қосымшалар жаңа беттен басталуы тиіс.

Бет нөмірлері беттің төменгі бөлігінің ортасына нүктесіз қойылады. Беттер араб цифрларымен бүкіл мәтін бойынша үздіксіз нөмірленуі тиіс. Титулдық бет жалпы нөмірлеуге енгізіледі, бірақ онда бет нөмірі қойылмайды.

Иллюстрациялар (сызбалар, графиктер, схемалар, диаграммалар және т.б.) мәтінде алғаш рет аталғаннан кейін бірден немесе келесі бетте орналастырылуы тиіс. Барлық иллюстрацияларға ғылыми жұмыста сілтемелер берілуі қажет. Иллюстрациялар атаумен қамтамасыз етіліп, атауы иллюстрацияның астына жол ортасына орналастырылады.

Иллюстрация «Сурет» сөзімен белгіленеді. Сурет пен мәтін арасындағы қашықтық бір бос жолмен анықталады. Суреттегі ескертпе қаріпі – «Arial», кегль 12.

- 1) Суреттердегі ескертпелерді рәсімдеудің мүмкін нұсқалары:
- 2) Ескертпе: автор құрастырған;
- 3) Ескертпе: дереккөз [1];
- 4) Ескертпе: автор дереккөз [1] негізінде құрастырған.

Формулалар мен теңдеулер.

Формулалар мен теңдеулер мәтіннен бөлек, жеке жолға шығарылуы тиіс. Өрбір формула немесе теңдеудің алдында және кейін кемінде бір бос жол қалдырылуы қажет. Символдар мен сандық коэффициенттердің мәндеріне түсіндірме формуланың астында, формуладағы берілген ретпен келтірілуі тиіс. Ғылыми жұмыста формулалар бүкіл жұмыс көлемінде араб цифрларымен жақша ішінде, жолдың оң жақ шетінде орналасатын үздіксіз реттік нөмірлеумен нөмірленуі тиіс. Жұмыс бойы біркелкі қаріп қолданылуы қажет, тек кестелерде, графиктерде және қосымшаларда ерекшелікке жол беріледі.

Кестелер.

Кестелер.

Кесте деректерді көрнекі түрде көрсету және салыстырудың ыңғайлылығы үшін қолданылады. Кестенің атауы оның мазмұнын дәл әрі нақты көрсетуі тиіс. Кестенің атауы кестенің үстіне, сол жаққа, шегініссіз, нөмірі сызықша арқылы көрсетіліп жазылады. Кестенің бір бөлігі келесі бетке көшірілген жағдайда, атауы тек бірінші бөлігінің үстіне орналастырылады, кестені шектейтін төменгі көлденең сызық жүргізілмейді, ал басқа бөліктерінің үстіне «Кестенің жалғасы» деп жазылып, оның нөмірі көрсетіледі.

«Кестенің жалғасы» деп жазылып, оның нөмірі көрсетіледі.

Кесте мәтінде алғаш рет аталғаннан кейін бірден немесе келесі бетте орналастырылуы тиіс. Ғылыми жұмыста барлық кестелерге сілтемелер берілуі қажет. Сілтеме жасағанда кестенің нөмірін көрсете отырып, «кесте» деп жазылады. Қажет болған жағдайда кестеде мәтінге қарағанда қаріптің кішірек өлшемін қолдануға рұқсат етіледі, бірақ ол 10-нан кем болмауы тиіс. Қосымшалардағы кестелерді қоспағанда, кестелер бүкіл ғылыми жұмыс көлемінде араб цифрларымен үздіксіз реттік нөмірлеумен нөмірленуі тиіс.

Кестелердегі ескертпелерді рәсімдеудің мүмкін нұсқалары:

- 1) Ескертпе: автор құрастырған;
- 2) Ескертпе: дереккөз [1];
- 3) Ескертпе: автор дереккөз [1] негізінде құрастырған.

Пайдаланылған дереккөздерге сілтемелер дереккөздер тізіміндегі реттік нөміріне сәйкес көрсетіліп, квадрат жақшаларда [1] берілуі тиіс. Олар мәтінде алғаш аталу реті бойынша рәсімделеді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі. Пайдаланылған дереккөздер туралы мәліметтер жұмыстың мәтіндегі сілтеме берілу ретіне сәйкес орналастырылады, араб цифрларымен нүктесіз нөмірленеді және абзац шегінісінен бастап жазылады. Дереккөздер туралы мәліметтер APA Style (American Psychological Association) талаптарына сәйкес рәсімделеді.

Қосымшалар ғылыми жұмыстың жалғасы ретінде келесі беттерде рәсімделеді және мәтінде оларға жасалған сілтемелердің реті бойынша орналастырылады. Өрбір қосымша жаңа беттен басталып, беттің ортасына «Қосымша» сөзі және оның белгіленуі көрсетіледі.